

PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK

POŚWIĘCONY

HISTORII

XX WIEKU

OSSOLINEUM

1-2 1983

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XIV

1983

1-2

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk—Łódź
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1983

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Antoni Czubiński,
Krzysztof Dunin-Łasowicz, Eugeniusz Duraczyński, Andrzej
Kwilecki, Piotr Łossowski, Waldemar Michowicz, Jan
Molenda, Franciszek Ryszka, Henryk Ślabek, Witold
Stankiewicz, Wiesław Śladkowski, Jan Tomicki, Wojciech
Wrześniński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31 02 61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1983.
Nakład: 1400 egz. Objętość: ark. wyd. 39, ark. druk. 25,13, ark.
A₁ - 33. Papier druk. sat. kl. IV, 70 g, 70 × 100. Oddano do skła-
dania 4 I 1983. Podpisano do druku 15 VI 1983. Druk ukończono
w czerwcu 1983. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 2011/83.
M-6. Cena zł 300.—

SPIS TREŚCI

Irena Koberdowa — II Międzynarodówka a polski ruch robotniczy . . .	3
Ludwik Hass — Aktywność polityczna i organizacyjna klasy robotniczej Drugiej Rzeczypospolitej	19
Henryk Słabek — Droga rewolucyjnej lewicy do suwerennej i socja- listycznej Polski	45
Stanisław Sławomir Nicieja — Młodość Adama Próchnika (lata chłopięce i gimnazjalne)	63
Edward Jeliński — Polityka Polskiej Partii Socjalistycznej wobec mniejszości narodowych w latach 1918—1939	83
Michał Śliwa — Kwestia narodowościowa w publicystyce i programach socjalistów polskich w okresie Drugiej Rzeczypospolitej	107
Jan Tomicki — Austromarksizm a polska lewica socjalistyczna w okre- sie Drugiej Rzeczypospolitej (1918—1939)	129
Wojciech Kalicki — Aparat propagandowy Polskiej Partii Socja- listycznej w latach 1944—1948	145
Bogdan Hillebrandt — Polityczny ruch studencki w Polsce w latach 1945—1950	161
Kajetan Dobrosielski — Problemy zjednoczeniowe ruchu robotnicze- go w województwie warszawskim i utworzenie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (1948—1949)	191

*

Ireneusz T. Kolendo — Działalność Mieszanego Komitetu Koordyna- cyjnego Polsko-Czechosłowackiego w Londynie (1941—1942)	207

DYSKUSJE I POLEMIKI

Elżbieta Kaczyńska — Tłum i margines społeczny w wydarzeniach rewolucyjnych (Królestwo Polskie 1904—1907)	221
Włodzimierz Mędrzecki — Liczebność i rozmieszczenie grup narodo- wościowych w Drugiej Rzeczypospolitej w świetle wyników II spisu powszechnego (1931 r.)	231
Andrzej Korzon — Społeczeństwo polskie a walka o kształt kultury narodowej w latach 1945—1949	253

PRZEGLĄDY BADAŃ

Krzysztof Rzepa — Nieklasowy ruch robotniczy w Polsce (do 1939 r.)	285
Henryk Słabek — Wkład rolnictwa do gospodarczego rozwoju kraju w latach 1945—1965	293
Piotr Łysakowski — Bismarck w oczach niemieckich historyków . . .	305

MATERIAŁY

Władze carskie w Królestwie Polskim wobec polskich opozycyjnych ugrupowań politycznych w latach 1905—1907 — Tadeusz Stegner . . .	323
Polska Partia Socjalistyczna Okręgu Radomskiego w walce z okupantem w latach 1939—1944 — Edward Stec	332
Relacje organizatorów spółdzielni produkcyjnych — Stefan Iwaniak . .	348

RECENZJE

J. Myśliński, Polska prasa socjalistyczna w okresie zaborów — Stanisława Lewandowska	371
H. Przybylski, Chrześcijańska Demokracja i Narodowa Partia Robotnicza w latach 1926—1937 — Paweł de Laval	375
W. Stefaniuk, Łódzka organizacja PPS 1945—1948 — Michał Śliwa . .	377
B. Drobner, Wybór prac i artykułów — Michał Śliwa	381
W. J. Wójtowicz, Tradycje i współczesność socjaldemokracji szwedzkiej — Marian Grzybowski	385

*

Sześćdziesięciolecie urodzin i trzydziestopięciolecie pracy naukowej Krzysztofa Dunin-Wąsowicza — Czesław Madajczyk	391

СОДЕРЖАНИЕ

Ирена Кобердова — Второй Интернационал и польское рабочее движение	3
Людвик Хасс — Политическая и организационная активность рабочего класса II Речи Посполитой	19
Генрик Слабек — Путь революционного левого крыла к суверенной, социалистической Польше	45
Станислав Славомир Ницея — Юность Адама Прухника (отроческие и гимназические годы)	63
Эдвард Елински — Политика Польской социалистической партии по отношению к национальным меньшенствам в 1918—1938 гг.	83
Михал Слива — Национальный вопрос в публицистике польских социалистов в период II Речи Посполитой	107
Ян Томицки — Австромарксизм и польское социалистическое левое крыло II Речи Посполитой (1918—1939)	129
Войцех Калицки — Пропагандистский аппарат Польской социалистической партии в 1944—1949 гг.	145
Богдан Хяллебрандт — Политическое движение молодежи в Польше в 1945—1950 гг.	161
Кастан Добросельски — Объединенные проблемы рабочего движения в варшавском воеводстве и образование Польской объединенной рабочей партии (1948—1949)	191

*

Иренеуш Колендо — Деятельность Смешанного польско-чехословацкого координационного комитета (1941—1942)	207

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Эльжбета Качиньска — Толпа и отбросы общества в революционных событиях (Царство Польское 1904—1907)	221
Влодзимеж Менджеcki — Каличество и размещение Национальных групп во II Речи Посполитой в свете результатов переписи населения 1931 г.	231
Анджей Корзон — Польское общество и борьба за форму национальной культуры	253

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИИ

МАТЕРИАЛЫ

РЕЦЕНЗИИ

*

Шестидесятилетие дня рождения и тридцатипятая годовщина научной работы Кжиштофа Дунин-Вонсовича — Чеслав Мадайчик	391

CONTENTS

Irena Koberdowa — The Polish workers' movement and the 2nd International	3
Ludwik Hass — The political and organizational activity of the working class of the Second Republic	19
Henryk Ślabek — The road of the revolutionary left to sovereign and socialist Poland	45
Stanisław Sławomir Nicieja — Adam Próchnik's youth (childhood and school years)	63
Edward Jeliński — The policy of the Polish Socialist Party towards national minorities in the years 1918—1939	83
Michał Śliwa — The nationality question in the journalism and programmes of Polish socialist during the period of the Second Republic	107
Jan Tomicki — Austro-Marxism and the Polish socialist left during the period of the Second Republic (1918—1939)	129
Wojciech Kalicki — Propaganda apparatus of the Polish Socialist Party in the years 1944—1949	145
Bogdan Hillebrandt — The political movement among young people in Poland 1945—1950	161
Kajetan Dobrosielski — Unification problems in the workers' movement in the Warsaw Voivodship and the formation of the Polish United Workers' Party (1948—1949)	191

*

Ireneusz Kolendo — The activity of the Mixed Polish-Czechoslovakian Coordination Committee (1941—1942)	207

DISCUSSION AND POLEMICS

Elżbieta Kaczyńska — The mob and social underground in revolutionary events the Polish Kingdom 1904—1907)	221
Włodzimierz Mędrzecki — The number and distribution of nationality groups in the Second Polish Republic in the light of the results of the 1931 census	231
Andrzej Korzon — Polish society and the struggle over the shape of national culture	253

STUDIES

PAPERS

REVIEWS

*

Sixtieth birthday of Krzysztof Dunin-Łasowicz and the thirty-fifth anniversary of his scientific work — Czesław Madajczyk	391

TABLE DES MATIÈRES

Irena Koberdowa — La II ^e Internationale et le mouvement ouvrier polonais	3
Ludwik Hass — L'activité politique et organisationnelle de la classe ouvrière de la II ^e République	19
Henryk Słabek — La gauche révolutionnaire et sa voie jusqu'à la Pologne indépendante et socialiste	45
Stanisław Sławomir Nicieja — La jeunesse d'Adam Próchnik (l'âge puéril et de collège)	63
Edward Jeliński — La politique du Parti socialiste polonais envers les minorités nationales dans les années 1918—1939	83
Michał Śliwa — Le problème de la nationalité dans le journalisme et dans les programmes des socialistes polonais dans la période de la II ^e République	107
Jan Tomicki — L'austromarxisme et la gauche socialiste polonaise dans la période de la II ^e République (1918—1939)	129
Wojciech Kalicki — Le système de propagande du Parti socialiste polonais dans les années 1944—1948	145
Bogdan Hillebrandt — Le mouvement politique d'étudiants en Pologne dans les années 1945—1950	161
Kajetan Dobrosielski — Les problèmes d'unification du mouvement ouvrier dans la voïvodie de Varsovie et la création du Parti ouvrier unifié polonais (1948—1949)	191

*

Ireneusz Kolendo — L'activité du Comité mixte coordinateur polono-tchécoslovaque (1941—1942)	207

DISCUSSIONS ET POLÉMIQUES

Elżbieta Kaczyńska — La foule et les épaves de la société dans les événements révolutionnaires (le Royaume de Pologne 1904—1907)	221
Włodzimierz Mędrzecki — Le nombre et la disposition des groupes de nationalités durant la II ^e République à la lumière du second recensement de la population (1931)	231
Andrzej Korzon — La société polonaise et la lutte pour la culture nationale (dans les années 1948—1949)	253

RECHERCHE SCIENTIFIQUE

DOCUMENTS

CRITIQUE ET ANALYSE DES LIVRES

*

Soixantième anniversaire de la naissance et trente-cinquième anniversaire du travail scientifique de Krzysztof Dunin-Wąsowicz — Czesław Madajczyk	391

INHALTSVERZEICHNIS

Irena Koberdowa — Die II. Internationale und die polnische Arbeiterbewegung	3
Ludwik Hass — Die politische und organisatorische Aktivität der Arbeiterklasse der Zweiten Republik	19
Henryk Ślabek — Der Weg der Revolutionärenlinken zum souveränen, sozialistischen Polen	45
Stanisław Sławomir Nicieja — Die Jugendzeit Adam Próchniks (Knaben- und Gymnasialjahre)	63
Edward Jeliński — Die Politik der Polnischen Sozialistischen Partei gegenüber den nationalen Minderheiten in den Jahren 1918—1939	83
Michał Śliwa — Die Nationalitätenfrage in der Publizistik und den Programmen der polnischen Sozialisten im Zeitabschnitt der Zweiten Republik	107
Jan Tomicki — Der Austromarxismus und die polnische sozialistische Linke im Zeitabschnitt der Zweiten Republik (1918—1939)	129
Wojciech Kalicki — Der Propagandaapparat der Polnischen Sozialistischen Partei in den Jahren 1944—1948	145
Bogdan Hillebrandt — Die politische Studentenbewegung in Polen in den Jahren 1945—1950	161
Kajetan Dobrosielski — Probleme der Vereinigung der Arbeiterbewegung in der Wojewodschaft Warszawa und die Gründung der Polnischen Vereinigten Arbeiterpartei (1948—1949)	191

*

Ireneusz Kolendo — Die Tätigkeit des Gemischten Polnisch-Tschechoslowakischen Koordinationskomitees in London (1941—1942)	207

DISKUSSIONEN UND POLEMIKEN

Elżbieta Kaczyńska — Die Volksmasse und der Abschaum der Gesellschaft während der revolutionären Ereignisse (Königreich Polen 1904—1907)	221
Włodzimierz Mędrzecki — Die zahlenmässige Stärke und die Verteilung der Nationalitätengruppen in der Zweiten Republik im Lichte der Ergebnisse der II. Allgemeinen Volkszählung (1931)	231
Andrzej Korzon — Die polnische Gesellschaft und der Kampf um die Gestalt der nationalen Kultur in den Jahren 1945—1949	253

FORSCHUNGSÜBERSICHTEN

MATERIALIEN

REZENSIONEN

*

Sechzigster Geburtstag und Fünfunddreissigster Jahrestag der Wissenschaftliche Arbeit von Krzysztof Dunin-Wąsowicz — Czesław Madajczyk	391

W „Dziejach Najnowszych” 1982, nr 1—4 na s. 335 i w spisie treści zostało błędnie wydrukowane nazwisko autora recenzji książki M. Zagórniaka, *Sytuacja militarna Europy w okresie kryzysu politycznego 1938*. Autorem tej recenzji jest Edward Malak.

Za błąd przepraszamy Autora i Czytelników.

Wydawnictwo

Informacji o warunkach prenumeraty udzielają
Oddziały RSW „Prasa—Książka—Ruch”
i urzędy pocztowe

Indeks: 35568

Cena zł 300.—